

حضرت عباس(ع) نمادی از یک معلم اخلاق، والا و مربی سیره ولایت‌مدارانه بود

حضرت عباس (ع)، نمادی از کمال انسانی و تبلور فضایل اخلاقی در بستر تاریخ اسلام است که شخصیت ایشان فراتر از یک جنگاور رشید، به عنوان یک معلم اخلاق و مربی سیره ولایت‌مدارانه تجلی یافته است.

حضرت عباس (ع)، نمادی از کمال انسانی و تبلور فضایل اخلاقی در بستر تاریخ اسلام است که شخصیت ایشان فراتر از یک جنگاور رشید، به عنوان یک معلم اخلاق و مربی سیره ولایت‌مدارانه تجلی یافته است.

به گزارش خبرنگار مهر، تاسوعای حسینی از راه رسید و دل‌های عزادار بیش از هر زمان دیگر متوجه مقام حضرت علمدار کربلاست. حضرت ابوالفضل العباس (ع)، نمادی از کمال انسانی و تبلور فضایل اخلاقی در بستر تاریخ اسلام است که شخصیت ایشان فراتر از یک جنگاور رشید، به عنوان یک معلم اخلاق و مربی سیره ولایت‌مدارانه تجلی یافته است. بررسی سیره و سلوک فردی و اجتماعی ایشان، دریچه‌ای به سوی فهم عمیق‌تر مفاهیمی چون معرفت، ادب، وفا و ایثار می‌گشاید. این نوشتار با تکیه بر منابع پژوهشی و تحلیل ابعاد مختلف زندگی آن حضرت، به تبیین جایگاه معنوی و الگوهای رفتاری ایشان در عرصه‌های خصوصی و عمومی می‌پردازد.

در تحلیل سیره فردی حضرت عباس (ع)، پیش از هر چیز، «معرفت» و «بصیرت» عمیق ایشان جلب توجه می‌کند. ایشان تنها یک برادر وفادار نبود، بلکه به عنوان یک «عالم غیر معلّم» شناخته می‌شد که ریشه‌های ایمانش در ژرفای جاننش نفوذ کرده بود. امام صادق (ع) در توصیف ایشان از واژه «نافذ البصیره» استفاده کرده‌اند؛ این بصیرت به معنای شناخت دقیق حق از باطل و پافشاری بر مسیر الهی حتی در سخت‌ترین شرایط است. سلوک فردی ایشان بر پایه عبادت و بندگی مخلصانه بنا شده بود؛ پیشانی ایشان از کثرت سجود، نشان بندگی داشت و شب زنده داری‌های آن حضرت، بازتابی از پیوند ناگسستنی قلب او با معبود بود. این غنای درونی و تهذیب نفس، زیربنای شجاعت بی‌نظیری شد که در کربلا به ظهور رسید. شجاعت عباس (ع) نه از نوع بی‌باکی‌های مرسوم نظامی، بلکه برخاسته از ایمانی بود که مرگ را در راه خدا، سعادت ابدی می‌دید.

تجلی ادب و ولایت‌مداری در روابط اجتماعی

یکی از برجسته‌ترین ویژگی‌های سلوک اجتماعی حضرت عباس (ع)، «ادب» در برابر مقام ولایت است. ایشان در تمام طول حیات خود، هرگز امام حسین (ع) را تنها به عنوان یک برادر خطاب نکرد، بلکه همواره با عناوین «سیدی» و «مولای» از ایشان یاد می‌کرد. این نوع رفتار، نشان دهنده درک دقیق ایشان از سلسله مراتب الهی و جایگاه امامت است. در حوزه روابط اجتماعی، ایشان پناهگاه دردمندان و ضعیفان بود. ملقب شدن به «باب الحوائج» تنها یک عنوان پس از شهادت نیست، بلکه ریشه در سیره عملی ایشان در زمان حیات دارد که همواره گره‌گشای مشکلات مردم و یاور ستمدیدگان بود. ایشان در معاشرت با مردم، تواضع را سرلوحه قرار می‌داد، اما در برابر مستکبران و دشمنان دین، صلابتی حیدری داشت که لرزه بر اندام ستمگران می‌انداخت.

واژه «وفا» با نام عباس (ع) گره خورده است. سیره ایشان در وفاداری، از مرزهای زمان و مکان عبور کرده است. امان نامه‌ای که دشمن برای ایشان فرستاد، آزمونی بزرگ برای سنجش این ویژگی بود. پاسخ قاطع ایشان در رد امان نامه و ترجیح دادن مرگ در کنار امام بر زندگی در سایه ستم، عالی‌ترین مرتبه وفاداری اجتماعی و سیاسی را به تصویر کشید. ایثار ایشان در روز عاشورا، به ویژه در لحظه رسیدن به آب فرات، اوج سلوک فردی در غلبه بر نفس است. در حالی که تشنگی جان فرسا توان ایشان را بریده بود، به یاد تشنگی امام و اهل بیت، آب را بر روی آب ریخت. این رفتار، فراتر از یک کنش عاطفی، یک درس بزرگ در ایثار اجتماعی است؛ یعنی ترجیح دادن نیازهای جامعه و آرمان‌های متعالی بر خواسته‌های شخصی.

الگوی مقاومت و پایداری در سیره سیاسی

در بعد اجتماعی و سیاسی، حضرت عباس (ع) الگوی «نفوذناپذیری» است. ایشان در جبهه حق، نه تنها یک فرمانده نظامی (علمدار)، بلکه یک استراتژیست بصیر بود که فتنه‌های دشمن را با قاطعیت خنثی می‌کرد. پایداری ایشان در حفظ پرچم، نمادی از حفظ انسجام جبهه حق بود. تا زمانی که علمدار ایستاده بود، خیمه‌های ولایت احساس امنیت می‌کردند. این امنیت نه فقط فیزیکی، بلکه امنیتی روانی و معنوی بود که از شخصیت استوار و تزلزل‌ناپذیر ایشان نشأت می‌گرفت. ایشان به ما آموخت که در عرصه سیاسی و اجتماعی، وفاداری به عهد و پیمان با رهبری عادل، کلید رستگاری و پیروزی حقیقی است.

در نهایت، سیره حضرت ابوالفضل (ع) مجموعه‌ای هماهنگ از عقلانیت، معنویت و حماسه است. ایشان نشان دادند که چگونه

می توان در عین برخورداری از بالاترین سطوح قدرت و شجاعت، در برابر حق خاضع بود و تمام ظرفیت های وجودی خود را وقف اعتلای کلمة الله کرد. زندگی ایشان گزارشی است زنده از انسانیت کامل که در آن، مرزهای بین «خود» و «خدا» از میان رفته و تمام افعال فردی و اجتماعی، رنگ خدایی (صبغة الله) به خود گرفته است. این سیره، نه تنها برای شیعیان، بلکه برای هر جان آزاده ای که به دنبال الگویی از آزادگی و شرافت می گردد، منبعی بی پایان از الهام و هدایت است.